

ZAMONAVIY TILSHUNOSLIKDA SO'ZLASHUV NUTQINING O'RGANILISHI

¹Pazilova Nasibaxon Muhammadqosimovna

Andijon davlat chet tillari instituti dotsenti

npazilova304@gmail.com,

²Shokhujaeva Feruzakhon Maxmudxon qizi

Farg'ona davlat universiteti 2-kurs magistranti

Shakhadjaeva@mail.ru.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7593345>

ARTICLE INFO

Received: 22th January 2023

Accepted: 30th January 2023

Online: 31th January 2023

KEY WORDS

Uslub, so'zlashuv uslubi, termin, og'zaki nutq, adabiy nutq.

ABSTRACT

Ushbu maqolada zamonaviy tilshunoslikning dolzarb masalalaridan biri bo'lgan so'zlashuv nutqi tadqiq etilgan bo'lib, unda so'zlashuv nutqining jahon tilshunosligida o'rganilishi, so'zlashuv nutqining o'ziga xos xususiyatlari to'g'risida so'z boradi.

So'zlashuv nutqini o'rganish rus tilshunosligida XIX asrning birinchi yarimidayoq yuzaga kelgan edi. O'sha davrlarda so'zlashuv nutqi hodisasi dialektal nutq materiallari asosida o'rganilgan. O'sha davrda ko'pgina tilshunoslar magnit lentalariga yozib olingan dialektal materiallar asosida so'zlashuv nutqi hodisasini o'rganganlar. Ammo so'zlashuv nutqining o'zi maxsus hodisa, maxsus kategoriya, so'zlashuv nutqining o'zi o'ziga xos sistema, uning badiiy, adabiy, publisistik, rasmiy, ilmiy uslublarga munosabati masalasini o'rganish XX asrning ikkinchi yarmidan boshlandi. So'zlashuv nutqi hodisasini o'rganish kuzatilgan materiallar asosida talqin qiladigan bo'lsak uch muhim aspektida olib borilganligini ko'ramiz. Masalan, tilshunos O.B. Sirotinaning qayd etishicha, so'zlashuv nutqi:

1. Dialektal so'zlashuv nutqini tekshirish yoki boshqacha aytganda, so'zlashuv nutqining o'ziga xos tomonlarini dialektal nutq materiallari asosida o'rganish;
2. Dialogik nutqni o'rganish. Bunda adabiy so'zlashuv tili boshqa nutq hodisasi materiallari asosida o'rganish;
3. Shaharliklar nutqini, ya'ni shaharliklarning so'zlashuv nutqini tekshirish. Rus so'zlashuv nutqini dialektal materiallar asosida o'rganganlardan tilshunoslar A.B.Shapiro, V.I.Sobinnikova, A.A.Nikolskiy, O.Laptiyevalardir. Keltirilganlardan tashqari so'zlashuv nutqi hodisasining ilk mohiyatini ochishga bag'ishlangan ishlar orasida L.P.Yakubinskiyning dialogik nutqni o'rganishga bag'ishlangan ishi alohida o'rin tutadi¹. Keyinchalik dialogik nutqni o'rganishning muhim lingvistik muammolari tilshunoslardan Yu.P.Shvedova, T.G.Vinokur, M.N.Mixlina, I.I.Svyatagor va boshqalar tomonidan reja asosida kengroq o'rganildi va ilmiy yoritildi.

Shahar aholisining so'zlashuv nutqini o'rganish ishini tilshunos B.L.Larinning nomi bilan bog'laydilar. Shaharliklar nutqini tadqiq qilishning ayrim lingvistik tomonlarini o'sha davr talablari doirasida tahlil qilishga intilgan edi. Uning keyingi tadqiqotlari asosida Sobinnikova, N.P.Potapov va boshqalarning tadqiqotlarida shaharliklarning kundalik turmush nutqini

¹ Л.П.Якубинский С диалогической речи. Сб. «Русская речь», вып. II., 1923 ва б.

(горозская просторечие, горозское бытовая речи) o'rganishga bag'ishlangan qator ishlari yuzaga keldi. So'zlashuv nutqi hodisasi hozirda ham nazariy, ham amaliy tomondan tilshunoslikda keng planda tadqiq qilindi. Bu borada "Норди язык", "Проблем стилистика", "Вопроси языкознание" kabi jurnallarda yoritilayotgan bu boradagi mulohazalar fikrimizning isbotidir. Umuman olganda rus tilshunosligida bu yo'nalishning o'z mutaxasistilshunoslari mavjuddir. Bular: Ye.A. Zemskaya, O.A.Laptiyeva, L.I.Barinnikova, L.S.Kovtun, N.P.Patapova, O.I.Aleksandrova, T.V. Kochetkova, O.B. Sirotinina va boshqalar. Ushbu tadqiqodchilarning rus so'zlashuv nutqi bo'yicha olib borgan kuzatuv ishlari va bu boradagi ilmiy xulosalari turkiy tillar, jumladan, o'zbek tili so'zlashuv nutqini ham amaliy, ham ilmiy tomondan o'rganish uchun ilmiy nazariy baza bo'lib, xizmat qiladi.

Tilshunos T.Vinokurning qayd etishicha, so'zlashuv nutqi hodisasini yoritishdagi ilmiy chalkashliklardan biri-bu so'zlashuv nutqini nutqiy jarayonlar bilan bog'liq holda (funktional uslublar bilan bog'liq holda) yetarli o'rganilmaganligidir. Ikkinchidan, so'zlashuv nutqi deb yuritilayotgan hodisaning o'zi ko'p qirrali va murakkab hodisa ekanligidadir. So'zlashuv nutqi tushunchasining tilshunoslikda yetarli darajada aniqlanganmaganligi bu tushunchani talqin etishda va tahlili borasida uchrovchi terminologik turli-tumanliklardagi izchilsizliklarda ham ko'rish mumkin. So'zlashuv nutqi termini (atamasi) birinchi ma'noda dialogik nutq, adabiy tilning og'zaki shakli, umuman og'zaki nutq xalq jonli nutqi, dialektal nutq, kundalik turmush nutqi sifatida ishlatilmoqda. Bundan tashqari tilshunoslikda so'zlashuv nutqi og'zaki nutq, xalq so'zlashuv nutqi, jonli nutqi, og'zaki nutq va adabiy tilning og'zaki shakli kabi chalkash holda qo'llanilayotgan atamalar barcha tilshunoslik uchun xos hodisadir.

Rus tilshunosligida og'zaki nutq va so'zlashuv nutqi tushunchalarining yetarli darajada oydinlashmaganligini tilshunos V.G.Kosmamirov ham ishlarida alohida qayd etgan. Terminologik chalkashliklar odatda ma'lum tushuncha haqidagi fandagi mulohazalarning yetarli darajada oydinlashmaganligi tufayli yuz berishi aniq. Bu hol bevosita so'zlashuv nutqi tushunchasiga ham bog'liqdir. So'zlashuv nutqi hodisasining yetarli o'rganilmaganligi, bu sohaning o'rganishning muhimligi haqidagi mulohazalarni turkologiyada ham, o'zbek tilshunosligida ham uchratish mumkin. Bu borada rus tilshunosligida so'zlashuv nutqi hodisasiga bag'ishlanib "Русская разговорная речь" to'plamining tashkil etilishi fikrimizning isbotidir. Ushbu to'plamda nafaqat rus tilshunosligida so'zlashuv nutqi hodisasi, balki turkologiyadagi so'zlashuv nutqi hodisasiga tegishli bo'lgan mulohazalar bayon etildi.

Tilshunoslikda qayd etilganlarni umumlashtirib tilshunos O.A.Laptiyeva quyidagilarni bayon etadi: "Uning parametrlari asosida quyidagi birgalikdagilar paydo bo'ladi: og'zaki nutq; yozma nutq; - nutqiy notiq - nutq kitobi, kodlanmagan - nutq kodlangan; nutqiy dialogik - nutq manologik; spontan nutq bilan tayyorlangan nutq; murojaat qilingan nutq - manzilsiz nutq; cheklanmagan nutq; -mas'uliyatli nutq; norasmiy nutq; to'g'ridan-to'g'ri nutq; nutq hissiy-ekspressiv; ratsional nutq; nutq avtomatlashtirilgan nutq; situatsion shartli nutq;- vaziyatdan mustaqil nutq; nutqiy-tematik shartli-vaziyatdan mustaqil nutq; nutq-tartibga solingan kundalik-bit sfera-ko'lamidan mustaqil nutq; nutq stilistik jihatdan; - nutq stilistik jihatdan baholanmaydi"².

² Липтиева О.Н. Русская разговорной синтаксисе. М., 1984.

Keltirilganlardan ko'rinadiki, so'zlashuv nutqi o'ziga bir qator lingvistik va ekstra lingvistik xususiyatlarga javob beruvchi nutqiy hodisadir. Chunki so'zlashuv nutqining yuqoridagi ko'rinishlari keng xalq ommasining nutq madaniyati va uni yanada jonlantirish muammosi bilan chambarchas bog'liqdir. Shuning uchun ham adabiy - so'zlashuv nutqi mohiyatini o'rganish alohida muammolardan (sohalardan) biridir. So'zlashuv nutqini rus tili dialektlari bergan materiallari asosida o'rganish ishida tilshunoslardan A.B.Shapiro, V.N.Sobinnikova, A.A.Nikolskaya, O.A.Laptiyeva va boshqalarning o'rnini alohida qayd etish mumkin. So'zlashuv nutqi hodisasining asl mohiyatini ochishga xizmat qilgan tadqiqot ishlari orasida dialogik nutqni o'rganishga bag'ishlangan ishlarni alohida tilga olish mumkin. Jumladan, A.N.Yakuboyekiy, Yu.Yu.Shvedova, M.P. Mihlina, M.L.Svyatagorlarning ishlari alohida o'rin tutadi.

Shahar aholisining so'zlashuv nutqini o'rganish rus tilshunosi B.A.Larin nomi bilan bog'liqdir. U shaharliklar nutqini tadqiq qilishning ba'zi lingvistik va sosialogik tomonlarini o'sha davr talablari doirasida o'rgandi va tadqiq etadi. Keyinchalik V.I.Sobinnanova, N.P.Patopovalar shaharliklarning oddiy so'zlashuv nutqini gorodskaya prostorgisna o'rganishga bag'ishlangan bir qator ishlarida B.A. Larinning mulohazalarini davom ettirdilar.

Xulosa qilib aytganda so'zlashuv nutqi jonli, hayotiy va turmush nutqi bo'lganligi uchun ham unda kishilarning kundalik turmushi, o'zaro munosabatlari, bundagi ijobiy, salbiy xususiyatlar o'z ifodasini topishi tabiiydir. So'zlashuv nutqida so'zlovchilarning psixik olami, umumiy holati ham mujassamlashgan bo'ladi. So'zlashuv nutqida kishilarning bunday holatini ifodalovchi so'zlar ko'plab uchraydi. Bunday so'zlar nazariy va ilmiy adabiyotlarda erkalov-kuchaytiruv so'zlari deb nomlanadi. Bunday so'zlarga: buvijon, bo'talog'im erkam, do'ndiqcham, bolaginam, qalqoncha, yulduzcha, ayajon, bibijon, qoqajon, duganajon, o'rtoqcham, oyimcha, oyimchaxon, dadaxon, jonim, xonim, oppog'im va boshqalar. Bular tashqari -cha, -boy, -loq, -toy kabi qo'shimchalarni qo'shish orqali ham erkalov -kichraytuv so'zlari hosil qilinadi. Masalan: -Bolaginam, meni tashlab qayoqqa ketayapsan? (R.Fayziy) E, toychog'im, u zamonlarda odamlar ancha sodda edilar ("Sharq yulduzi" -Qani, ayt-chi, bolakiy, kimsan, qayerliksan, qanday qilib bu yerga kelib qolding? (H.Nazar) So'zlashuv nutqiga xos bo'lgan qon-qarindoshlik atamalarining tasnifi o'ziga xos ma'nolari haqidagi mulohazalarni L.A.Pokrovskaya, M.Kozimbek, A.G.G'ulomov, I.Ismoilov, B.U.O'rinboyev, E.Begmatov, A.Inomov, T.Tursunpo'latovlarning ishlarida uchratamiz.

So'zlashuv nutqi qanday hodisa? Uning nutqiy sistemalardagi, nutq uslublaridagi, adabiy til va kundalik nutqiy jarayondagi o'rni va roli masalalari tilshunoslikda (rus, o'zbek turkologiyada) turlicha talqin qilingan. Jumladan, professor B.O'rinboyev o'zbek so'zlashuv nutqining sintaktik xususiyatlarini izohlashga bag'ishlangan doktorlik dissertasion ishida so'zlashuv nutqiga bag'ishlangan ishlarni tahlil qilgan holda so'zlashuv nutqi hodisasini quyidagilarga bo'ladi:

1. So'zlashuv nutqi -bu og'zaki nutq.
2. So'zlashuv nutqi - ishlanmagan, normalanmagan og'zaki nutq.
3. So'zlashuv nutqi adabiy tilning og'zaki adabiy so'zlashuv ko'rinishi.
4. So'zlashuv nutqi funksional uslub ko'rinishlaridan biri.
5. So'zlashuv nutqi adabiy tilning og'zaki shaklining uslubiy ko'rinishlaridan biri.
6. So'zlashuv nutqi nutqiy formalardan biri.

7. So'zlashuv nutqi nutqiy tiplardan biri.
8. So'zlashuv nutqi adabiy til bilan xalq so'zlashuv tili o'rtasida turuvchi nutq ko'rinishi.
9. So'zlashuv nutqi kundalik turmushda amal qiluvchi nutq turi.
10. So'zlashuv nutqi adabiy tilning og'zaki shakli bilan mahalliy shevalar orasida turuvchi nutqdir.
11. So'zlashuv nutqi o'ziga xos mustaqil sistemadir"³.

So'zlashuv nutqi hodisasini yuqorida qayd etilgan ko'rinishlarini yoritish ushbu nutqiy sistemaga har bir tadqiqotchining turli tomonlama yondashishi, so'zlashuv nutqi materiallarini turli nuqtai nazardan tekshirishi yuz bergan holatlar ekanligi tabiiydir. So'zlashuv nutqi hodisasini to'g'ri talqin qilish, ushbu sistemaning mohiyatini ilmiy yoritish har xilligi jihatidan so'zlashuv nutqini yuqorida qayd etilgan holatlarda o'rganishni talab etadi. Masalaning shu tomonini e'tiborga olib ilmiy tadqiqot ishlarini amalga oshirmoq kerak. Professor B.O'rinboyev o'zining bu sohaga bag'ishlangan bir qator maqolalarida va monografiyalarida so'zlashuv nutqi sintaksisi haqida qator mulohazalarni bayon etadi⁴. Tilshunos S.M.Xoldorovning "Hozirgi zamon o'zbek tilida dialogik nutqning semantik strukturaviy xususiyatlari" mavzusidagi dissertasion ishida ham dialogik nutqning sintaktik strukturasi masalasi tadqiq etiladi. S.M. Xoldorova o'z tadqiqotida so'zlashuv nutqi ("Разговорная речь") atamasidan keng foydalanadi⁵.

So'zlashuv nutqining o'zbek tilining uslubiy ko'rinishlaridan biri deb bilgan tilshunos A.Shomaqsudovning bir qator ishlarida ham so'zlashuv nutqi hodisasi haqida qator mulohazalarni uchratish mumkin. Ma'lumki, til kishilar o'rtasidagi vositasi sifatida har qanday sharoitda va ular faoliyatining barcha sohalarida, foydalanishda leksik, frazealogik, grammatik, fonetik vositalarni tanlash va ishlatishning ma'lum farqlari sezilib turadi. Til vositalarining umumxalq ti li doirasida bunday tanlab olinishining sababi aloqa qilishning qanday formalari og'zaki va yozma formalardan tashqari yana nutqning xilma xil ko'rinishlari ham paydo bo'ladi. Nutqning bu xilma-xil ko'rinishlarini nutq stillari nomi bilan yuritiladi.

Tilshunos A.Shomaqsudov o'zbek tilining nutqiy stillarini tahlil qilar ekan "o'zbek tili funksional" stillarining qisqacha xarakteristikasi sifatida: Ilmiy-texnik stil ilmiy-ommabop stil, rasmiy-idoraviy stil, ilmiy publisistik stil, so'zlashuv stillariga to'xtaladi. So'zlashuv uslubining mohiyatini A.Shomaqsudov quyidagicha talqin qiladi: "So'zlashuv stili, asosan bevosita kundalik (og'zaki) muomala uchun xizmat qiladi. So'zlashuv nutqi og'zaki nutqqa qaraganda bir muncha tor tushunchadir. So'zlashuv stili og'zaki nutqda muhim o'rin tutishiga qaramay, og'zaki nutqdan kelib chiqishiga ko'ra kitobiy-yozma manbalarga xos leksiya, doklad, majlislardagi nutqlardan butunlay farqlanadi"⁶.

A.Shomaqsudovning boshqa ishlarida so'zlashuv stili maxsus yoritiladi. U hozirgi zamon o'zbek tilining so'zlashuv stilini ikki turga-adabiy-so'zlashuv stili va oddiy so'zlashuv stiliga bo'ladi. A.Shomaqsudovning qayd etishicha: "Adabiy so'zlashuv stili tilning adabiy

³ O'rinboyev B. O'zbek so'zlashuv nutqi sintaksisi. T., "Fan", 1974

⁴ O'rinboyev B. O'zbek tili so'zlashuv nutqi sintaksisi masalalari. T., "Fan", 1974, 11bet

⁵ Xoldorova S.M. Semantika strukturnykh psobennosty dialogicheskoy rechi v sovremennom uzbekskom yazyki. AKD. T., 1974, 5 bet.

⁶ Shomaqsudov A. O'zbek adabiy tili stillari haqida. "Filologik tadqiqotlar" Toshkent., 1976, 22 bet

normalariga mos bo'lib, tartibga solingan va puxta ishlangan bo'lishi bilan farqlanadi. U grammatik noaniqliklardan hamda sodda til, jargon va sheva elementlaridan xolidir"⁷.

Oddiy so'zlashuv stili uchun esa betakalluflik bilan erkinlik, oddiy ravishda muomala-alloqa qilish xarakterli xususiyat sanaladi. Unda so'zlashuv nutqiga xos bo'lgan emotsionallik yaqqol sezilib turadi. Chunki oddiy so'zlashuv uslubi o'z tarkibiga sodda tilga xos elementlarni, ya'ni u yoki bu darajada tilning adabiy normalariga mos kelmaydigan fonetik, grammatik, leksik-frazealogik hodisalarni kiritish mumkin. Xulosa qiladigan bo'lsak A.Shomaqsudovning bu boradagi ishlarida bevosita so'zlashuv nutqi masalalari talqin etilmaydi, balki ushbu nutqqa xos elementlarning boshqa uslubiy ko'rinishlar sistemasida uchrovchi elementlari haqida so'z yuritiladi.

Tilshunos M.Tursunpo'latov o'zining "O'zbek so'zlashuv nutqi leksikasi" nomali nomzodlik ishida so'zlashuv uslubi o'ziga xos leksik xususiyatlarga egaligi tilshunoslikda ushbu leksik guruhlar yuzasidan so'zlashuv nutqi aspektida kam ishlar amalga oshirilganligi, turkologiyada, jumladan o'zbek tilshunosligida evfemizmlar, taqlidiy so'zlar va undovlar, jargonlar, frazeologizmlar, takroriy so'zlar yuzasidan maxsus ilmiy tadqiqy ishlari olib borilganligi, ammo ushbu ishlarda so'zlarning mana shu guruhlarini tug'diruvchi omillar, nutqiy vaziyat va uslublar yuzasidan aytilgan mulohazalar kam darajada ekanligi qayd etiladi⁸. Xolbuki keltirilgan so'z guruhlarining tug'ilishi va ishlatilishi aslida so'zlashuv uslubi, nutqning so'zlashuv nutqi tili bilan aloqadordir.

Shu sababli, bizning fikrimizcha, til lug'at sostavidagi bir qator leksik guruhlar so'zlashuv nutqining tabiati bilan bog'liq holda o'rganilmog'i darkor. So'zlashuv nutqi jonli, hayotiy va kundalik turmush nutqidir. Unda kishilarning kundalik turmushidagi o'zaro munosabatlari, bundagi ijobiy, salbiy xususiyatlarida o'z ifodasini topadi. So'zlashuv nutqida so'zlovchilarning psixik olami, holati ham mujassamlashgan bo'ladi. Shu tufayli ham so'zlashuv nutqida kishilarning o'zaro munosabati va psixik holatini ifodalovchi so'zlar ko'p ishlatiladi. Masalan: Anorxon. Voy olay, qistamanglar! Tursunxon. Anorxon, siz ham ko'pam noz qilmang! Anorxon. Voy, qirilib ketsin, shu ham noz bo'lsa! Ma'lumki, tili nutqda moddiy bazaga real kuchga aylanadi. Til sistemasi nutqda reallashadi. Demakki til materiali nutq jarayonida chinakkam ijtimoiy hodisaga aylanadi, o'zaro aloqa quroli funksiyasini bajaradi.

Tilshunos professor E.Begmatovning qayd etishicha, ushbu nutq til materiallariga ko'ra adabiy, dialektal "oddiy nutq" yoki qarishliq ko'rinishlarga ham ega bo'lishi mumkin. Ammo deb yozadi E.Begmatov: "Lingvistika" uchun nazariy amaliy jihatdan so'zlashuv nutqining adabiy so'zlashuv formasi muhimdir. Adabiy so'zlashuv nutqi, Masalan: o'zbek adabiy tilining butun o'zbekiston hududida tarqalgan adabiy-so'zlashuv ko'rinishidir. Shuning uchun adabiyso'zlashuv nutqi butun o'zbekiston bo'ylab mahalliy shevalarga katta ta'sir o'tkazayotgan, ammo oz bo'lsada o'zi ham mahalliy shevalarning ta'siri fanida ko'rinayotgan nutqdir. Xulosa qilib aytganda, so'zlashuv nutqi masalasi hozirgi tilshunosning dolzarb masalalaridan biridir, desak unchalik xato bo'lmaydi. Bunga sabab so'zlashuv nutqining mohiyati, lingvistik talabi bilan bog'liq bo'lgan ko'pgina tomonlar tilshunoslik fanida hali chinakkamiga hal etilgan masala emas. Bu borada ko'pgina ilmiy tadqiqot ishlarini amalga oshirmoq darkor.

⁷ Shomaqsudov A. So'zlashuv stili. Toshkent., 1972, 37bet

⁸ Tursunpo'latov M. Лексика узбекский разговорной речи Лтор кан. Диссер. Toshkent, 1982y

References:

1. Shomaqsudov A. So'zlashuv stili. Toshkent., 1972, 37bet
2. Shomaqsudov A. O'zbek adabiy tili stillari haqida. "Filologik tadqiqotlar" Toshkent., 1976, 22 bet
3. Tursunpo'latov M. Лексика узбекский разговорной речи Лтор кан. Диссер. Toshkent, 1982y
4. Xoldorova S.M. Semantika strukturny psobennosta dialogicheskoy rechi v sovremennom uzbekskom yazyki. AKD. T., 1974, 5 bet
5. Л.П.Якубинский С диалогической речи. Сб. «Русская речь», вып. П., 1923 ва б.
6. Лаптиева О.Н. Русская разговорной синтаксисе. М., 1984
7. O'rinboyev B. O'zbek so'zlashuv nutqi sintaksisi. T., "Fan", 1974
8. O'rinboyev B. O'zbek tili so'zlashuv nutqi sintaksisi masalalari. T., "Fan", 1974, 11bet
9. Pazilova NEFFECTIVE WAYS OF TEACHING AND EXPANDING VOCABULARY. ResearchJet Journal of Analysis and Inventions. ISSN: 2776-0960. Impact Factor: 7.655. VOLUME 2, ISSUE 5, MAY-2021. Website: <http://reserchjet.academiascience.org>
10. Pazilova NEFFECTIVE METHODS OF TEACHING WRITING (THE USE
11. OF "CHARACTER WHEEL" METHOD) EURASIAN JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH. Volume 1, Issue 2. Part 2 May 2021. The official website of the journal. www.innacademy.uz. Volume 1 Issue 02, May 2021 ISSN 2181-2020. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4904069>
12. Pazilova N "O'rganilayotgan til stilistikasi fanidan elektron qo'llanma" – "Электрон ўқув қўлланма. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги интеллектуал мулк агентлиги. №ДГУ 14247. 17.12.2021.
13. Pazilova N THE INVESTIGATION OF SYNTACTICAL EXPRESSIVE MEANS AND STYLISTIC DEVICES IN MODERN ENGLISH AND UZBEK International Journal of Research in commerce, IT, Engineering and Social Sciences ISSN No: 2349-7793 VOLUME16, Issue 01 January, 2022